

KARTA KURSU

Rok akademicki 2023/2024

Kierunek: Psychologia
Specjalność: -
Forma prowadzenia zajęć: stacjonarne

Stopień: jednolite magisterskie**Rok:** I**Semestr:** zimowy

Nazwa	Socjologia Ogólna	
Nazwa w j. ang.	General Sociology	
Koordinator	dr Mirosław Boruta Krakowski	Zespół dydaktyczny
		Instytut Filozofii i Socjologii
Punktacja ECTS*	2 ECTS	

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem kursu jest zapoznanie słuchaczy z podstawowymi pojęciami, problemami i metodami badawczymi socjologii, a także wyposażenie ich w wiedzę i umiejętności niezbędne do stosowania perspektywy socjologicznej w oglądzie rzeczywistości społecznej i relacjach międzyludzkich. W ramach kursu omówione zostaną zagadnienia funkcjonowania człowieka w społeczeństwie, zróżnicowania społecznego oraz zmian społeczno-kulturowych. W toku kursu zostanie również zwrócona uwaga na kwestie związane ze społeczeństwem współczesnym i jego najważniejszymi problemami, jak również z właściwymi socjologii metodami ich analizy. W efekcie kurs poszerza umiejętności społeczne studentów, pomaga w zrozumieniu podstawowych zasad funkcjonowania w społeczeństwie, zrozumienia wielu aspektów złożoności świata ponowoczesnego oraz pomaga w obiektywnej jego ocenie.

Warunki wstępne

Wiedza	
Umiejętności	
Kursy	

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01 Student wie, czym charakteryzuje się socjologia jako nauka, jakie są jej źródła, co jest przedmiotem badań socjologii.	K_W01
	W02 Posiada podstawową wiedzę o strukturze społecznej i jej elementach, instytucjach i różnych rodzajach całości społecznych oraz o relacjach, które pomiędzy nimi zachodzą.	K_W01, K_W08
	W03 Zna rodzaje więzi społecznych i wie, jaka jest ich rola w procesie integracji społecznej.	K_W01, K_W08
	W04 Wie, że człowiek jest podmiotem konstytuującym społeczeństwo.	K_W01, K_W08
	W05 Wie, czym charakteryzuje się socjologiczne rozumienie kultury i wie, jakie są najważniejsze obszary kultury.	K_W01, K_W08

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U01 Studenci wyjaśniają podstawowe zasady funkcjonowania w społeczeństwie.	K_U05
	U02 Student potrafi analizować i opisywać zjawiska i procesy społeczne oraz ukazywać ich konteksty.	K_U10, K_U05
	U03 Student potrafi samodzielnie opisywać zjawiska społeczne w oparciu o terminologię socjologiczną.	K_U10

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K02 Student potrafi prowadzić konstruktywną dyskusję na tematy społeczne.	K_K04
	K03 Studenci zabierają głos w dyskusji na temat głównych problemów socjologii.	K_K04
	K03 Studenci potrafią uzasadnić swoje zdanie, szanują opinie innych.	K_K03, K_K04

Organizacja										
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach								
		A		K		L		S		P
Liczba godzin	30									
30										

Opis metod prowadzenia zajęć

Kurs odbywa się stacjonarnie, a zdalnie – w trybie synchronicznym za pomocą platformy MS Teams – tylko na polecenie władz rektorskich lub w innych, wyjątkowych sytuacjach.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium zaliczeniowe
W01										X			
W02										X			
W03										X			
W04										X			
W05										X			
U01								X		X			
U02								X		X			
U03								X		X			
K01								X					
K02								X					
K03								X					

Kryteria oceny

Ocena przygotowanego pisemnie eseju końcowego.

Uwagi

Przedmiot kierunkowy na studiach stacjonarnych jednolitych magisterskich Psychologia.

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

1. Socjologia jako wiedza potoczna, jako nauka i jako typ wyobraźni. Źródła socjologii i główne fazy jej rozwoju. "Socjologia" Arystotelesa. Liberalizm i "unaukowienie" socjologii.
2. Życie społeczne i pojęcie społeczeństwa. Procesy społeczne spontaniczne i kierowane. Homo sapiens: animal sociale. Społeczeństwo - organizm czy mechanizm?
3. Działania społeczne. Wielowymiarowość i wieloaspektowość życia społecznego: płaszczyzny egzystencjalne (konstytutywna, gospodarcza, poznawcza, estetyczna, biologiczno-witalna, rekreacyjno-ludyczna).
4. Organizacja życia społecznego 1: grupy społeczne. Przegląd definicji grup, treści i formy życia grupowego, podstawowe typy grup społecznych (pięć dychotomicznie określonych par) oraz ich społeczne funkcje.
5. Organizacja życia zbiorowego 2: instytucje społeczne. Badanie i określenie znaczenia trzech bliskoznacznych pojęć: organizacja - instytucja - zrzeszenie. Definicja instytucji i koncepcja sekwencji instytucjonalnej.
6. Organizacja życia społecznego 3: zbiorowości terytorialne. Dwie formy egzystencji społecznej z punktu widzenia stosunku do terytorium: nomadyzm i życie osiadłe. Społeczne i gospodarcze funkcje tych form. Dychotomia miasto - wieś. Typy dziejowe miast. Procesy urbanizacji.
7. Organizacja życia społecznego 4: typy ładu społecznego. Pojęcie ładu społecznego. Omówienie typów ładu społecznego wg Herberta Spencera i Stanisława Ossowskiego
8. Organizacja życia społecznego 5: Omówienie typologii: lokalizm vs centralizm jako odrębnej koncepcji ładu społecznego.
9. Struktura społeczna: klasy i warstwy, stany i kasty. "Wertykalizm strukturalny" jako cecha powszechna wszystkich społeczeństw. Struktury pionowe zamknięte i otwarte. Struktury dychotomiczne i teoria klas K. Marksa. Funkcjonalne koncepcje stratyfikacji społecznej.
10. Struktura społeczna: naród i państwo. Koncepcja narodu w socjologii zachodniej i w socjologii polskiej (postrewolucyjne "l'etat nation" a koncepcja narodu jako wspólnoty duchowej). Części składowe narodu i państwa. Wiek XX: hipertrofia i kryzys państwa. Typy państw współczesnych i rodzaje władzy państwowej.
11. Kultura. Pojęcia i definicje kultury. Kultura a cywilizacja. Typy kultur i typy cywilizacji. Kultura jako system społeczny. Kultura jako system komunikacji społecznej. Zmiana kulturowa a zmiana społeczna.
12. Jednostka w społeczeństwie 1: środowisko społeczne. Środowisko jako "otoczenie" i środowisko jako system więzi społecznych. Koncepcja środowiska społecznego pierwotnego i wtórnego.
13. Jednostka w społeczeństwie 2: rodzina i społeczność lokalna jako części obiektywne środowiska społecznego pierwotnego.

14. Jednostka w społeczeństwie 3: kręgi towarzyskie i stowarzyszenia publiczne jako części subiektywne środowiska społecznego pierwotnego.

15. Społeczeństwo w jednostce: osobowość społeczna. Pojęcie osobowości i struktura osobowości. Pojęcie natury ludzkiej i socjologiczna teoria człowieka - przyrodnicze i społeczne uwarunkowania osoby ludzkiej. Kulturowe uwarunkowania osobowości. Zagadnienie integracji i dezintegracji osobowości społecznej.

Wykaz literatury podstawowej

1. Berger, Peter L. (2004) Zaproszenie do socjologii. Przeł. Janusz Stawiński. Warszawa 2004, Wydawnictwo Naukowe PWN.
2. Szacka, Barbara, Wprowadzenie do socjologii. Warszawa 2003, Oficyna Naukowa. (wybrane rozdziały)

Wykaz literatury uzupełniającej

1. A. Giddens, Socjologia, przeł. Alina Szulżycka. Warszawa 2004, Wydawnictwo Naukowe PWN.
2. G. Ritzer, Klasyczna teoria socjologiczna. Przeł. Hanna Jankowska. Poznań 2004, Zysk i S-ka.
3. P. Sztompka, Socjologia. Analiza społeczeństwa. Kraków 2002: Wydawnictwo Znak.
4. P. Sztompka, M. Kucia (red.) Socjologia. Lektury, PWN, Kraków 2005.
5. P. Rybicki, Struktura społecznego świata, PWN, Warszawa 1979
6. R. Merton, Teoria socjologiczna i struktura społeczna, PWN, Warszawa 2002

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	30
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	0
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	0
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	5
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	15
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	0
	Przygotowanie do egzaminu	0
Ogółem bilans czasu pracy		50
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		2